

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve

2

Številka: 008-12/14-18/
Ljubljana, 10. 2. 2015

Komisija Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) pripravila naslednje

P o r o č i l o

k Informaciji o pogajanjih za sklenitev Obsežnega gospodarskega in trgovinskega sporazuma med EU in Kanado (CETA), o Čezatlantskem partnerstvu za trgovino in investicije med EU in ZDA (TTIP) in o Sporazumu o trgovini s storitvami (TiSA)

Komisija Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve je na 3. izredni seji 5. februarja 2015 obravnavala Informacijo Vlade RS o pogajanjih za sklenitev Obsežnega gospodarskega in trgovinskega sporazuma med EU in Kanado (CETA), o Čezatlantskem partnerstvu za trgovino in investicije med EU in ZDA (TTIP) in o Sporazumu o trgovini s storitvami (TiSA).

Na seji komisije so bili prisotni: predstavnika Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, mag. Marjan Hribar in Mirjam Zdovc in predstavnica Ministrstva za zunanje zadeve, Ondina Blokar Drobič.

Članom komisije so bila posredovana naslednja gradiva:

- Smernice za pogajanja o čezatlantskem partnerstvu na področju trgovine in naložb med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike;
- Predlog EU za Sporazum o trgovini s storitvami (TiSA);
- Študija Centra poslovne odličnosti Ekonomske fakultete, Univerze v Ljubljani o vplivu TTIP na slovensko gospodarstvo;
- Informacija Vlade RS, z dne 8. 1. 2015.

Člani komisije so bili seznanjeni, da je namen sporazumov na področju zunanje trgovine olajšati medsebojno trgovanje s ciljem povečati gospodarsko rast in ustvariti nova delovna mesta. To dosegajo po eni strani z zniževanjem carin ter z odpravo ovir pri carinjenju (npr. obvezno plačevanje taks pri carinjenju, dolgotrajni postopki carinjenja) in po drugi strani z odpravo necarinskih ovir.

Pri pogajanjih, ki jih v imenu držav članic vodi Evropska komisija, se Slovenija zavzema za čim bolj transparenten proces pogajanj in tudi za ratifikacijo sporazumov v nacionalnih parlamentih. Na ta način se želi ohraniti možnost, da se odločitev glede posameznega sporazuma sprejme tudi v posameznih državah članicah EU. Pri pogajanjih za TTIP in TiSA sporazum se vsebine še spreminjajo, na večini področij so konsolidirana besedila šele v prvi fazi oblikovanja. Glede na to, se tudi delovna stališča sproti spreminjajo in oblikujejo. Predstavniki Republike Slovenije, ki so vključeni v proces pogajanj prek različnih delovnih teles, si prizadevajo za zaščito varstva človekovih pravic, za ohranjanje v EU dosežene ravni zaščite zdravja ljudi, živali, rastlin in okolja v Sloveniji ter za ohranjanje standardov na področju dela in varstva potrošnikov.

V sklopu prizadevanj za večjo preglednost, člani komisije podpirajo vse oblike sodelovanja Vlade RS s političnimi in gospodarskimi subjekti, civilno družbo, nevladnimi organizacijami ter z zainteresirano strokovno in širšo javnostjo v času pogajanj za TTIP in TiSA.

Člani komisije izpostavljajo rezultate analize Centra poslovne odličnosti Ekonomske fakultete, ki se nanašajo na poznavanje gospodarskih subjektov o vsebinah treh sporazumov. Kot je pokazala analiza anketnih odgovorov, je med slovenskimi podjetji poznavanje problematike sporazuma TTIP izjemno majhno. Ta ugotovitev ne velja le za majhna in srednja podjetja, temveč se s to problematiko zelo malo ukvarjajo tudi večja podjetja. Zato je izjemnega pomena informiranje javnosti glede posledic teh sporazumov.

Člani komisije opozarjajo na izsledke zgoraj navedene študije, ki nakazujejo, da naj bi bili učinki liberalizacije trgovine z ZDA na slovensko gospodarstvo izjemno majhni, vendar negativni. Liberalizacija zunanjih trgovinskih tokov z ZDA bi lahko povzročila padec celotnega slovenskega izvoza in uvoza. Najmočnejše negativne učinke naj bi občutili v primarnih sektorjih (kmetijstvo, ribištvo, rudarstvo) ter v panogi motornih vozil in ostalih transportnih sredstev, kemični in kovinski industriji. Liberalizacija bi lahko povzročila neto zmanjšanje število zaposlenih v slovenskem gospodarstvu, kjer naj bi bile negativnih učinkov deležne panoge kmetijstva, kemične, kovinske in avtomobilske industrije. Zato Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve meni, da bi bilo smiselno, da se o tej problematiki seznanita Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance ter Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v Državnem svetu.

Člani komisije ugotavljajo, da je del prosto trgovinskih sporazumov TTIP, CETA in TiSA mehanizem ISDS, ki je namenjen reševanju sporov. Stranke v okviru mehanizma ISDS določijo enega ali več arbitrov, ki odločijo v sporu. Če vlagatelj lahko dokaže, da ukrep, ki ga je sprejela država gostiteljica, krši določbe o zaščiti naložb in mu povzroča znatno škodo, je upravičen do odškodnine.

V analizi Centra poslovne odličnosti Ekonomske fakultete je navedeno, da tveganja, ki izhajajo iz mehanizma ISDS, niso povsem zanemarljiva, zato bi veljalo razmisliti o njegovem umiku iz pogajanj o TTIP ter reševanje morebitnih sporov ohraniti v pristojnosti obstoječih domačih pravosodnih mehanizmov suverenih držav članic EU ter skupnega Evropskega sodišča. Spori, ki so bili v preteklosti vloženi na podlagi tega mehanizma dokazujejo, da leta zasebnim vlagateljem podeljuje možnost

vlaganja tožb zoper zakonodajo za vodenje javnih politik. Tako so med odmevnejšimi primeri znani spori »Vattenfall proti Nemčiji«, »Veolia proti Egiptu« in »Philip Morris proti Avstraliji«. Da mehanizem ISDS ne sodi v TTIP menijo tudi v Evropski konfederaciji sindikatov ETUC in Evropski potrošniški organizaciji BEUC. Podobna pričakovanja so bila izražena tudi v Nemčiji in Franciji. V francoskem parlamentu je bila sprejeta posebna izjava, ki nasprotuje vključitvi mehanizma ISDS v CETA.

Na podlagi razprave je komisija sprejela naslednjo pobudo:

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve predlaga Državnemu svetu, da pozove Vlado RS, da se opredeli ali je vključitev mehanizma ISDS v TTIP, CETA in TiSA v skladu z interesi Republike Slovenije.

* * *

Za poročevalca je bil določen član komisije Branimir Štrukelj.

Sekretarka
Lilijana Žurman, l.r.

Predsednik
dr. Janvit Golob, l.r.